

Til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Den 04. august 2023

Klage ang. Næstved Kommunes §16 a miljøgodkendelse til ejendommen Valmosevej 9, 4160 Herlufmagle.

Greenpeace har følgende klagepunkter til sagen om miljøgodkendelse til en svineproduktion på Valmosevej 9, 4160:

1. "Matrikelfinten" - samdrift mellem de to bedrifter på henholdsvis Valmosevej 9 og Valmosevej 9A ift. teknisk, forureningsmæssigt og driftsmæssigt forbundethed.
2. Negativ påvirkning af nærliggende Natura 2000-område og manglende konsekvensvurdering.
3. Utilstrækkelig beregning af negativ påvirkning af omkringliggende § 3 beskyttet natur, og manglende vurdering og registrering af bilag IV-arter i naturpunkterne omkring Valmosevej 9.
4. Dræn og målsat vandløb
5. Matrikelfinten - et hul i loven

1. Matrikelfinten - samdrift

Tybjerggaard/Ulstrupgaard driver bedriften på Valmosevej 9A, og har nu fået miljøgodkendelse til at opføre endnu en svineproduktion på nabomatriklen Valmosevej 9.

- I 2018 gives der tilladelse til at bygge en 6776 m² stor stald på Valmosevej 9. Inden stalden tages i brug i 2020, bliver den udmatrikuleret og solgt til Tybjerggaard – som i øvrigt også har bygget stalden. Nu hedder adressen Valmosevej 9A. Tilladelsen var forudsat at anden svineproduktion på ejendommen skulle nedlægges, for at overholde lugtkravene.
- En måned efter ansøger Tybjerggaard så om miljøgodkendelse til en ny stald, blot på den gamle matrikel altså Valmosevej 9. Tybjerggaard ejer ikke denne grund, men lejer den.
- 3. januar 2023 køber Tybjerggaard grunden, og er nu ejer af både Valmosevej 9 og Valmosevej 9A.

- 10. juli 2023 gives miljøgodkendelse til at opføre 4710 m2 produktionsareal med svineavl (flex - smågrise/slagtesvin) på Valmosevej 9.

På denne måde kan Tybjerggård bygge og drifte to store svinestalde med et samlet produktionsareal på 11.486 m2 kun 30 meter fra hinanden.



Den gamle stald på Valmosevej 9A med rød matrikelmarkering, samt angivelse af det nye ønskede anlæg på Valmosevej 9 markeret med orange.

Greenpeace vil henlede Klagenævnets opmærksomhed på det problematiske i at udnytte lovgivningen på denne måde, og beder Klagenævnet vurdere, hvorvidt der vil være samdrift mellem de to ejendomme, når Valmosevej 9 bliver opført.

Det følger af husdyrbruglovens § 16 c, at hvis et husdyrbrug, der er omfattet af godkendelses- eller tilladelsespligten efter husdyrbruglovens § 16 a eller § 16 b, er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet.

Greenpeace mener der er tale om samdrift grundet følgende forhold:

Ejerforhold:

Valmosevej 9A og Valmosevej 9 ejes begge af Kasper Jeppesen, Ulstrupgaard Breeding A/S, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle. Begge under samme CVR nummer: 37536911.

Teknisk forbundet:

Fra afgørelse¹:

“I vurderingen kan det indgå, om der er fælles tekniske anlæg, herunder f.eks. fælles malkestald eller foderanlæg, om der er fysisk forbindelse mellem dem (f.eks. rørforbindelse) eller fælles opbevaringskapacitet. Det kan tillige indgå, om der er f.eks. fælles personalefaciliteter samt fælles vand- og elmålere.”

¹ Miljø-og Fødevarerklagenævnet, december 2022:
<https://mfkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/509a45a8-5a3f-4a25-bb4d-8994d9831a61>

Vand:

Begge bedrifter anvender vand fra samme boring på Valmosevej 9.

Opbevaringskapacitet:

Vi vil argumentere for, at bedrifterne er teknisk forbundne i kraft af gylleopbevaringskapaciteten i de tilknyttede gyllebeholdere:

I 2018 gives der tilladelse til etablering af to klimastalde samt en gyllebeholder på Valmosevej 9A. Gyllebeholderen kalder vi for nemheds skyld "1" og har en kapacitet på 6000 m³. Derudover lejer bedriften gyllebeholderen på Valmosevej 9, som har kapacitet på 1950 m³. Denne kalder vi "2". Disse to gyllebeholdere (samt levering til biogasanlæg) opfylder krav til opbevaringskapacitet for bedriften på Valmosevej 9A.

I miljøgodkendelsen af Valmosevej 9 fra maj 2023 skal der også bygges en tvillingestald, samt to nye gyllebeholdere, hver med en kapacitet på 6000 m³. Dem kalder vi "3" og "4". Nu er gyllebeholder "1" blevet udstykket og hører sammen med tvillingestalden til matriklen Valmosevej 9A.

Den mindre gyllebeholder "2", som tidligere blev lejet til bedriften på Valmosevej 9A (med kapacitet på 1950 m³), hører nu ind under miljøgodkendelsen til Valmosevej 9. Men i godkendelsen af Valmosevej 9A 2020 er denne beholder en del af opbevaringskapaciteten.

S. 22 i miljøgodkendelsen:

"Der er heller ikke regnet med gyllebeholdere i nudriften. Dermed er de to eksisterende gyllebeholdere indregnet som en etablering."

Her må menes den tidligere udlejede beholder (1950 m³, "2") plus den endnu mindre gyllebeholder på 745 m³ (den kalder vi "5"), som ikke fremgår af tidligere ansøgninger.

Gyllebeholder "2" og "5" samt de to store der nyetableres, udgør kravet til opbevaringskapacitet for bedriften Valmosevej 9. Der er ingen afsætning til biogasanlæg fra denne bedrift.

Hvordan kan gyllebeholder "2" både indgå i kravet til opbevaringskapacitet for ejendommen på Valmosevej 9A samtidig med, at den indgår i kravet til opbevaringskapacitet for Valmosevej 9?

Der er i øvrigt etableret en rampe mellem gyllebeholder "1" og "2" på tværs af matrikelskellet, hvilket gør, at disse er teknisk forbundne.

Vi vil argumentere for, at det er meget svært at kontrollere, hvilken gylle der hældes i de forskellige gylletanke, og at begge bedrifter på sigt vil gøre brug af al den opbevaringskapacitet, som er tilgængelig på de to matrikler. Uafhængigt af hvilken stald gyllen kommer fra. Dermed vil bedrifterne være teknisk forbunde.

Fodersiloer/korngrav/foderlade:

På Valmosevej 9A blev der opført 6 fodersiloer i tilknytning til stalden i 2020. På Valmosevej 9 skal der ikke opføres siloer, men derimod bruges to gamle staldbygninger som foderlade.

S. 24 i miljøgodkendelsen:

“På ejendommen er det to store eksisterende bygninger, som har været anvendt til tre svinestalde. Disse bygninger ønsker ansøger ikke anvendt til stalde længere. I stedet for etablering af tre store nye fodersiloer har ansøger valgt at anvende to af de tre tidlige slagtesvinsstalde på henholdsvis 1085 m² og 360 m², beliggende umiddelbart nord for den ansøgte stald, til opbevaring af foder.”

Men på side 77 står der: *“Levering af foder sker via korngrav, hvorfra foderet snegles over i fodersiloerne.”*

Og videre samme side:

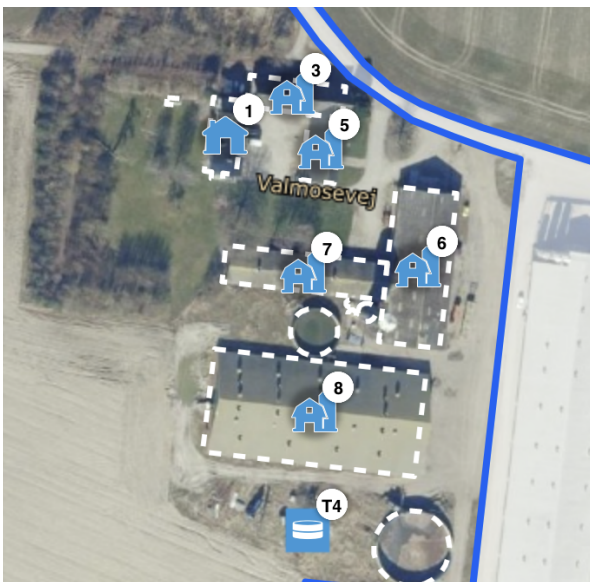
“Der fodres med færdigblandet foder, og levering af foder sker ved, at det snegles eller pumpes ind i foderlade, der er en ombygget gammel svinestald umiddelbart nord for den ansøgte stald. Der er ingen støjende aktivitet i forbindelse med indblæsning af foder.”

Og:

“Der er ingen støjende aktivitet i forbindelse med indblæsning af foder. Levering af foder sker via korngrav, hvorfra foderet snegles over i fodersiloerne.”

Det er meget uklart, om der til ejendommen skal gøres brug af fodersiloer eller ej. Det er også uklart, om de gamle stalde allerede er ombygget til foderlade, og dermed allerede bruges af bedriften på Valmosevej 9A?

I BBR er der på Valmosevej 9 kun registreret én svinestald (bygning 7), men til gengæld to eksisterende foderlader (bygning 3 +5), et maskinhus (bygning 6) og en halmlade (bygning 8). Ingen af de eksisterende foderlader (eller andre bygninger) passer med kvadratmetermålet til foderlader angivet i miljøgodkendelsen (1080 m² og 360 m²).



Det mest nærliggende vil være at formode, at en samlet fodermængde til begge bedrifter på Valmosevej vil blive leveret til korngraven i en af de eksisterende foderlader, for derefter at blive sneglet over i siloer, hvorefter de udfordres til svinene i begge stalde.

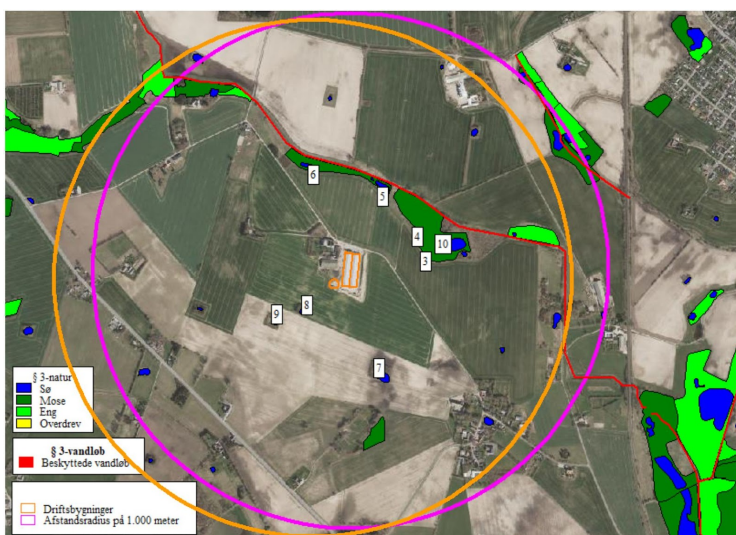
På ovenstående baggrund vil vi argumentere for, at bedrifterne er teknisk forbundne, særligt i kraft af vandforbrug, gylleopbevaringskapacitet samt foderopbevaring/rørføring til fodring.

Forureningsmæssigt forbundne:

På s. 20 vurderer Næstved Kommune, at de to bedrifter er forureningsmæssigt forbundne i forhold til ammoniak og lugtpåvirkning:

“Husdyrproduktionen på Valmosevej 9 vil blive drevet teknisk og driftsmæssigt adskilt fra Valmosevej 9a, men vil være forureningsmæssigt forbundne med hensyn til ammoniak og lugtpåvirkning. Blandt andet vil naboerne opleve lugten samlet og derfor kraftigere.”

Desuden er de to bedrifters konsekvenszoner tæt på identiske, og påvirker dermed både den samme natur og de samme naboer:



Konsekvenszonerne for Valmosevej 9A (lyserød) og Valmosevej 9 (organge).

Konsekvenszonen for Valmosevej 9A er 1.413 meter i diameter
Konsekvenszonen for Valmosevej 9 er 1.132 meter i diameter

Kommunen vurderer, at der ikke vil være sammenfald mellem de to bedrifters påvirkning på omgivelserne fra forhold som transport, støv og støj. Denne vurdering er vi absolut ikke enig i, og vil bede Klagenævnet om at vurdere dette forhold. Når der etableres en stor bedrift lige ved siden af en eksisterende stor bedrift, så er det uundgåeligt, at der vil være et sammenfald i påvirkningen fra transport, støv og støj til omgivelserne.

Vi mener, at de to bedrifter er absolut forureningsmæssigt forbundne mht. alle forureninger og gener.

Driftsmæssigt forbundne:

Der er flere parametre, som vi mener, man bør se på under dette punkt, men som vi som udenforstående ikke har mulighed for at dokumentere :

- Flyttes der varer mellem de to ejendomme, herunder dyr? Det vil være nærliggende at kunne flytte dyr fra den ene stald til den anden for at udnytte staldkapaciteten optimalt hele tiden.
- Er der fælles vaskefaciliteter for de to ejendomme?
- Er der en vis grad af maskinfællesskab? Bruges de samme maskiner til fx at transportere materialer mv rundt til begge stalde? Benyttes det samme maskinhus, bygning 6?
- Er der fælles medicin - og kemikalieopbevaring?
- Opgøres vandforbruget fælles, når det nu kommer fra samme boring?
- Er der fælles personalefaciliteter - eller deler de to stalde i det hele taget fælles personale? Ifølge miljøkonsekvensrapport s. 125: *“De to husdyrbrug er ikke teknisk forbundet på anden måde end, at der kan være sammenfald af personale, der kommer på begge ejendomme.”*
Alt personale er under begge staldes CVR-nummer registreret med fast arbejdsplads på Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle, idet det er eneste P-nr-adresse for begge bedrifter.
- Adgangsveje til og fra de to bedrifter krydser begge matrikler.
- Opbevaring af døde dyr:
Næstved Kommune vurderer på side 23:
“I ansøgningen er det oplyst, at de døde dyr vil blive opbevaret på opbevaringspladsen på Valmosevej 9a. Det definerer vi umiddelbart som delvis driftsmæssigt forbundne. “
- Der er bygget en rampe på siden af de to eksisterende gyllebeholdere, således at disse er fysisk driftsmæssigt sammenhængende.
- Drænene fra Valmosevej 9 løber sammen med og ind over Valmosevej 9A.

Vi henviser i øvrigt til Klagenævnets afgørelse fra 2018, sagsnr. NMK-132-00837, som omhandler samdrift af to bedrifter under samme ejerforhold på hver sin matrikel. Her lagde nævnet primært vægt på den korte afstand mellem de to bedrifter:

“Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at det ikke i godkendelsesmæssig sammenhæng er muligt at adskille forureningen fra anlægget på Søvigmarkvej 40 fra den forurening, som hidrører fra anlægget beliggende på naboejendommen Søvigmarkvej 41. Nævnet har ved vurderingen navnlig lagt vægt på den korte afstand mellem de to anlæg, herunder det forhold, at en stald på Søvigmarkvej 41 delvist ligger på den nye matrikel.” (vores fremhævning).

På ovenstående baggrund mener vi, at det skal lægges til grund, at de to bedrifter er både teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet, og dermed skal husdyrbrugene godkendes/ tillades samlet.

2. Negativ påvirkning af nærliggende Natura 2000-område og manglende konsekvensvurdering

Natura 2000 – kategori 1 natur

I området omkring bedrifterne på Valmosevej findes værdifuld natur, bl.a. Natura 2000-områderne Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Holmegårds Mose, Porsmose og Slagmosen (Habitatområde nr. 163 og 194).

Miljøstyrelsen skriver om disse internationalt beskyttede områder:

“Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pignmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmose, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose.(...) Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng”.²

De nævnte naturtyper inden for dette Natura 2000-område er habitatnaturtyper, der kan påvirkes negativt af mertildeling af kvælstof.³

Området øst for bedriften, Slagmosen, består bl.a. af den meget sjældne naturtype indlandssalt-eng⁴, som kun findes meget få steder i Danmark.

Naturregistreringer fra det område af Slagmosen, som ligger tættest på husdyrbedriften, konstaterer fund af bl.a.:

Mygblomst (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet, rødlistet)

Stor vandsalamander (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet)

Springfrø (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet)

²Miljøstyrelsen, Natura 2000-områdebeskrivelse: <https://mst.dk/media/120330/163resume.pdf>

³ Miljøstyrelsen 2016, vejledning om kvælstoffølsomme naturtyper i Natura 2000-områder og udnyttelse af øgede gødningsnormer, s. 4

⁴ Aarhus Universitet, 2020: <https://novana.au.dk/naturtyper/strandenge/indlandssalteng-1340>

Spidssnudet frø (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet)

Rørhøg (fuglebeskyttelsesdirektivet Bilag 1, fredet)

Samt mange mindre kendte kvælstoffølsomme plantearter.

Natura 2000-området øst for bedriften bliver forurennet med 0,2 KgN/ha/år fra den nye bedrift og overholder dermed afskæringskriteriet.

Heri er der regnet kumulation med fra én anden stald, som Næstved Kommunen præciserer i bilag 1.1 s. 5 er bedriften på Blegebjergvej 1:

“Næstved Kommune vurderer at Blegebjergvej 1, 4700 Næstved er den eneste bedrift, som skal inddrages i kumulation, da den har en emission på 892 kgN og ligger 420 meter fra kategori 1-naturpunktet og er således over 750 kgN og inden for 500 meter, jævnfør bekendtgørelsens §26, stk. 2 som er de gældende regler for hvornår der skal anvendes en kumulativ effekt til vurdering af afskæringskriteriet.”

Vi stiller spørgsmålstegn ved, hvordan bedriften på Valmosevej 9A - lige ved siden af Valmosevej 9 - kan undgå, at skulle medregnes i kumulationen? Det forklares i lovens afstandskriterier for kumulation - Valmosevej 9A ligger over 1000 meter væk fra naturpunktet og har ikke en emission på mere end 5000 kg N/ha/år, og skal derfor ikke regnes med. Men i miljøgodkendelsen for Valmosevej 9A er der en påvirkning på Natura 2000 området på 0,1 KgN/ha/år. Det vil altså sige, at bedriften udleder ammoniak til Natura 2000-området i sin egen miljøgodkendelse, men dette skal ikke medtages i nabobedriftens miljøgodkendelse. Vi påklager dette forhold.

Derudover er det vores forståelse, at der i beregningssystemet husdyrgodkendelse.dk kun medtages en vis procentdel i forhold til kumulation af nabostaldens forurening - ikke den fulde kvælstofpåvirkning og lugt. Hvis det forholder sig således, mener vi ikke, at denne måde at beregne kumulation på, er i overensstemmelse med VVM-direktivet, i følge hvilket der netop bør regnes med 100% fra alle kilder, der kan give væsentlige gener for mennesker og natur. Kommunen skriver fx selv på s. 20, at naboer vil opleve en samlet og dermed kraftigere lugtpåvirkning.

Vi mener, at der er en mangel i Næstved Kommunes miljøgodkendelse i forhold til at vurdere projekter som ligger uden for habitatområdet, men som stadig kan føre til en negativ påvirkning af habitatområderne. Kommunen skal lave en vurdering og en kumulering af alle andre planer og projekter (også uden for området), der kan påvirke Natura 2000-området:

Habitatbekendtgørelsen § 6:

“Før der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 7, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. De projekter, der omfattes af kravet om vurdering, er projekter som ikke direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning.”

(vores fremhævning).

Der ligger yderligere fire husdyrproduktioner i en radius af 1,5 km fra bedriften. Vi mener ikke, at husdyrbruglovens afstandskriterier for kumulation kan bruges i denne sammenhæng, når det gælder påvirkning af et Natura 2000-område. Her mener vi, at der bør tages højde for alle omkringliggende

kilder til kvælstofforurening i forhold til Natura 2000-området, inklusiv nabobedriften på Valmosevej 9A.

Habitatdirektivet er EU-lovgivning, som hierarkisk står over for national lovgivning, og dermed mener vi, at der i forhold til Natura 2000-området skal regnes med kumulerede effekter af samtlige projekter og planer, der påvirker det enkelte Natura 2000-område.

Matrikelfinten er indenfor lovens rammer i national forstand, men vi mener ikke, at den falder indenfor rammerne af habitatbekendtgørelsen og habitatdirektivet.

Vi påklager dette over for Klagenævnet, da vi mener, at dansk lovgivning på denne måde favoriserer erhvervet frem for at beskytte naturen, som Danmark er forpligtet til i kraft af EU's habitatdirektiv.

Manglende Konsekvensvurdering

Kommunen skriver s. 65:

“Samtidigt vurderes det, at projektet på Valmosevej 9, som er beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jævnfør § 6 i habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes, at ville blive påvirket.”

Den nævnte vurdering af, at projektet ikke påvirker naturtyper eller arter negativt, mener vi ikke har hold i hverken virkeligheden, den videnskabelige litteratur eller i habitatdirektivet.

I en sag, hvor der som i denne, er tale om negativ påvirkning af et Natura 2000-område, kan og bør kommunen se bort fra godkendelsesbekendtgørelsens §§ 26 og 27 og foretage en grundig vurdering af sagen i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, med alt, hvad dertil hører, herunder, at den udføres af fagligt kompetent personale, såvel juridisk som naturfagligt.

Vores argumentation er følgende:

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 7

“Kommunalbestyrelsen skal meddele afslag, hvis skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, herunder beskyttede arter, jf. bekendtgørelse om udpeging og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, uanset beskyttelsesniveauet i §§ 26-30, jf. bilag 3, pkt. A, eller vilkårsfastsættelse efter stk. 2-5, ikke kan forhindres. Ved skade forstås, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget med det ansøgte vil medføre en påviselig biologisk ændring af et internationalt naturbeskyttelsesområde, herunder beskyttede arter, selvom beskyttelsesniveauet i denne bekendtgørelse er overholdt.”

(Vores fremhævelser).

Efter vores bedste mening er den bevisbyrderegel, som kommer til udtryk i § 36, stk. 7 (understregt), i strid med artikel 6, stk. 3 i habitatdirektivet. Jf. også navnlig den såkaldte

”Muslingedom”⁵. Habitatdirektivet foreskriver nemlig den modsatte bevisbyrde-regel (forsigtigheds-princippet), som går ud på, at det indledningsvist skal undersøges, om der er risiko for at skade områdets integritet. Undersøgelsen må ikke være skønsmæssig, men skal være objektiv i juridisk forstand. Den objektive kendsgerning er i dette tilfælde, at en meget stor stald (plus nabostalden), udgør en risiko for skade på habitatområdets integritet på grund af ammoniakdeposition. Denne risiko udløser, i henhold til habitatdirektivet og ”muslingedommen”, krav om en nærmere og mere omfattende habitatvurdering, hvor det skal undersøges, om merdepositionen i kumulation med alle andre bidrag skader integriteten, dvs. når der er risiko for skade på de beskyttede naturtyper og arter.

Det videnskabelige synspunkt, som fremgår af ”muslingedommen”, medfører, at habitatvurderinger skal udføres på baggrund af en grundantagelse om, at der sker skade på integriteten. Kun - og kun hvis grundantagelsen (nul-hypotesen) forkastes, videnskabeligt set, kan der meddeles tilladelse. Det kan forekomme indviklet, men er det egentlig ikke, blot en almen videnskabsteoretisk tilgang til forsigtighedsprincippet. Proceduren er grundigt behandlet i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om Avedøreværket af 4. november 2011 (Sagerne NMK-10-00337, NMK-33-00275 og NMK-34-00056).

Til støtte for vores synspunkt om habitatvurdering henviser vi til brev fra Sirius advokater af 19. nov. 2019 til Holbæk Kommune, der handler om det samme.⁶

På den baggrund mener vi, at ansøgningen bør afslås.

Næstved Kommune har i sin handleplan for Natura 2000-området 2016-2021 selv beskrevet, at habitatnatur skal sikres mod tilbagegang, og skriver således s. 23:⁷

”Overordnet målsætning for naturområderne:

- Naturtyperne kalkoverdrev (med vigtige forekomster af orkidéer), surt overdrev, tidvis våd eng og rigkær er truede og sikres forbedret tilstand. Lys skivevandkalv og mosehornugle er ligeledes truede, og arternes levesteder sikres forbedret tilstand.

*- **Områdets økologiske sammenhæng og robusthed (dets økologiske integritet) sikres som helhed i form af en hensigtsmæssig drift og hydrologi, lav næringsstofbelastning samt gode etablerings- og spredningsmuligheder for arterne.**” (vores fremhævninger)*

S. 24:

*”Kommunen og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på højmose, tidvis våd eng, **rigkær, indlandssalteng, kalkoverdrev, lys skivevandkalv og mosehornugle samt sangsvane, sædgås og trolldand som trækfugle (jf. områdets målsætning), som er i tilbagegang inden for den biogeografiske region.**”*

(Vores fremhævninger)

⁵ EU dom C-127/02

”Muslingedommen” om habitatvurderingens trin. Fastslår at den bedste videnskabelige viden på området skal inddrages, og at myndigheden skal have vished for, at aktiviteten ikke skader habitatområdet.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:62002CJ0127&qid=1606418964991&from=DA>

⁶ <https://www.mftn.dk/onewebmedia/Brev.pdf>

⁷ <https://www.naestved.dk/media/dv1ewsop/natura-2000-omraade-nr-163.pdf>

Det fremgår også af handleplanen, at størstedelen af arealerne i naturtyperne er i moderat tilstand, og dermed har Næstved Kommune (sammen med de andre kommuner, hvor habitatområdet indgår) **en forpligtelse til at forebygge enhver form for forringelse, samt forbedre tilstanden for naturtyperne.** Det er absolut ikke det, der sker, når man tillader at udnytte et hul i lovgivningen for at kunne etablere endnu en meget stor svineproduktion.

Vi stiller desuden spørgsmålstegn ved de tålegrænser, som kommunen administrerer efter. I 2022 udgav UNECE en opdateret rapport over naturtypers tålegrænser, hvori 40 % af de reviderede naturtyper har fået nedjusteret deres tålegrænse for kvælstof.⁸ Men denne revision ser ikke ud til at være implementeret i danske kommuners administrationsgrundlag jf. svar på spørgsmål 162, 21. marts 2023:

“Miljøstyrelsen kender til rapporten fra UNECE og er i dialog med Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) på Århus Universitet om at omsætte data i rapporten til de danske naturtyper. Når resultatet af det arbejde foreligger, kan der tages stilling til, om det giver anledning til at ændre de danske regler på området.”⁹

F.eks. er tålegrænserne for rigkær (7230) og kalkoverdrev (6210) blevet nedjusteret, naturtyper som netop berøres af godkendelsen.

Vi vil bede Klagenævnet vurdere, om Næstved Kommune benytter et korrekt administrationsgrundlag i forhold til nyeste tilgængelige viden.

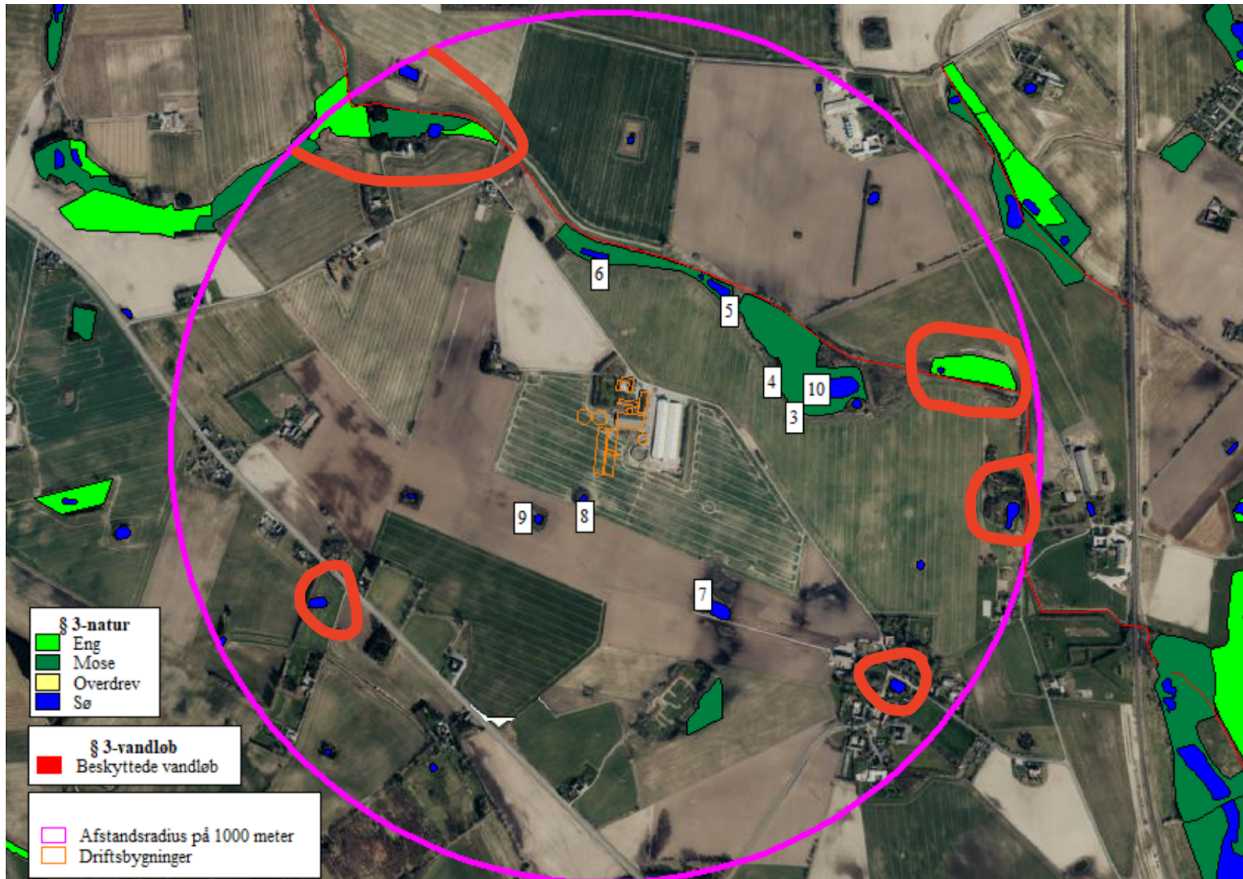
3. Utilstrækkelig beregning af negativ påvirkning af omkringliggende § 3 beskyttet natur, og manglende vurdering og registrering af bilag IV-arter i naturpunkterne omkring Valmosevej 9.

I området omkring Valmosevej 9 og 9A findes mange mindre naturlokaliteter, som enten er §3 eller kategori 3 beskyttet.

Næstved Kommune har oplistet og beregnet ammoniakdeposition til en del af disse lokaliteter, men vi vil påpege, at der mangler beregninger for endnu flere vandhuller i området for konsekvenszonen. En del af de manglende lokaliteter er indtegnet på kortet herunder:

⁸https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/1410/publikationen/2022-10-12_texte_110-2022_review_revisi on_empirical_critical_loads.pdf

⁹ <https://www.ft.dk/samling/20222/almdel/mof/spm/162/svar/1941969/2679793.pdf>



I naturregistreringerne for en del af vandhullerne er der gjort fund af: Springfrø, grøn frø, butsnudet frø, stor vandsalamander, spidsnudet frø og vandnymfer. Alle beskyttede arter, der er følsomme overfor ammoniak.

Kommunen har en forpligtelse til at lave konkrete besigtigelser af naturlokaliteterne, og særligt når kommunen ved, at der findes habitatbeskyttede bilag IV-arter i områderne.

Vi mener ikke kommunen har foretaget fyldestgørende besigtigelser, vurderinger og beregninger for de potentielle Bilag IV-arters levesteder.

Derudover er der i området med naturpunkterne 3, 4, 5 og 10 en manglende registrering og beregning af en potentiel ammoniakfølsom skov. Skoven fremgår ikke af kommunens naturpunkter eller beregninger af ammoniakpåvirkning, men ses på miljøportalen:



Vi mener, at kommunen i det mindste skulle have lavet en ammoniakberegning og en vurdering af påvirkningen til denne skov.

Beregning af ammoniakforurening

I kraft af matrikelfinten skal de to bedrifter på Valmosevej 9 og 9A ikke stå til ansvar for en samlet ammoniakpåvirkning af den omgivende natur. Den gamle stald producerer 123.000 smågrise årligt, og den nye vil komme til at producere 20.000 slagtesvin årligt. Så mange dyr har helt naturligt en kraftig udledning af ammoniak til omgivelserne.

Den gamle stalds totale udledning er: 3.964 KgN/år
 Den nye stalds totale udledning er: 6.269 KgN/år
 Lægges disse sammen får man **10.233 KgN/år**.
 Altså over 10 tons ammoniak om året.

Når de to staldes udledning beregnes hver for sig, så er der fem ud af ti naturlokaliteter, som overskrider grænsen på 1 KgN/ha/år. I dette tilfælde vurderer Næstved Kommune, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af de angivne lokaliteter s. 67:

”Det er således Næstved kommunes vurdering, at godkendelsen af husdyrbruget på Valmosevej 9 ikke vil betyde en væsentlig negativ påvirkning af levesteder for bilag IV-padder. Og kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven er tilstrækkeligt til at beskytte yngle- og rasteområder mod væsentlig negativ påvirkning med ammoniak fra anlægget.”

Tager man derimod begge bedrifters udledning til samme naturlokaliteter og lægger sammen, så ser belastningen således ud:

Kategori	Naturpunkt	Valmosevej 9A KgN/ha/år	Valmosevej 9 KgN/ha/år	I alt KgN/ha/år
3	10	0,8	0,7	1,5
3	9	0,4	1,4	1,8
3	8	0,9	2,4	3,3
3	7	0,3	0,4	0,7
3	6	0,5	0,8	1,3
3	5	1,1	1,1	2,2
3	4	2,3	1,7	4,0
3	3	1,9	1,5	3,4
2	2	0,1	0,1	0,2
1	1	0,1	0,2	0,3

Så er der syv ud af ti (af de beregnede) områder, som overskrider 1 Kg N/ha/år. Særligt går det hårdt ud over punkt 3, 4 og 8 (moser og vandhuller).

En tilladelse til yderligere ammoniakforurening af ovenstående områder vil forårsage en kraftig løbende forringelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, hvilket er i direkte strid med habitatdirektivet:

Ifølge habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 5, nr. 2¹⁰, kan der ikke meddeles godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, hvis det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a). Vurderingen heraf skal fremgå af afgørelsen om godkendelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Yngle- og rasteområder skal i henhold til afsnit 2.3.4.b) i Europa-Kommissionens habitatvejledning beskyttes strengt, fordi de er afgørende for dyrenes livscyklus og for en arts samlede levested¹¹. Habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra d), som er implementeret i habitatbekendtgørelsens § 10, bør derfor ifølge vejledningen forstås som en målsætning om at sikre sådanne områders økologiske funktion og sikre, at områderne fortsat leverer alle de elementer, som dyrene skal bruge for at raste eller yngle.

Hvis den indledende vurdering imidlertid viser, at bilag IV-arter kan påvirkes af det ansøgte, skal den kompetente myndighed sikre, at sagen belyses nærmere for at vurdere, om yngle- og rasteområder bliver beskadiget eller ødelagt.

Eventuelle undersøgelser skal ifølge habitatvejledningen ske målrettet med egnede metoder, og det skal sikres, at undersøgelserne foregår på de tidspunkter på året, hvor den pågældende art kan tænkes at udnytte et givet område. F.eks. skal mulige ynglevandhuller for padder undersøges

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹¹ Vejledning C 496/01 af 9. december 2021 om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til habitatdirektivet.

forår/sommer. Undersøgelserne skal således foregå på tidspunkter, hvor der vil være stor sandsynlighed for at konstatere arten, hvis den forekommer i området¹².

Vi mener, at der også her bør udvises et forsigtighedsprincip, og dermed foretages en fuld konsekvensvurdering af bedrifternes samlede ammoniakpåvirkning på levesteder for Bilag IV-arter.

Padder og kvælstofforurening

Udenlandske studier¹³ viser, at padder generelt påvirkes negativt af kvælstofforurening. I Danmark er der ikke lavet studier af denne påvirkning på forskellige arter af padder, men vi må antage, at flere forskellige paddearter påvirkes negativt af både kvælstofforurening fra luften samt fra fx drænvand fra marker og tage. Derfor bør der udvises særlig forsigtighed over for disse arter.

Desuden er der ingen krav i den danske naturbeskyttelseslovgivning om grænser for kvælstofforurening fra fx markdræn.

I en vurdering fra Næstved Kommune i en anden sag om en svinebedrift¹⁴ vurderer kommunen, at et §3 vandhul, hvori der er registreret Bilag IV-arter, modtager så store mængder kvælstof fra drænvand, at forureningen fra luften via ammoniak er uden betydning. Og at denne forurening gør vandhuller uegnede som ynglesteder for Bilag IV arter:

“Kommunen har desuden vurderet, at stor vandsalamander heller ikke påvirkes af projektet. Kommunen har i den forbindelse henvist til, at alle vandhuller i nærheden af husdyrbruget ligger i eller tæt på dyrkede marker. De tilføres derfor betydelige mængder næringsstoffer via drænvand og vurderes af den grund ikke at være egnede yngleområder.”

På nabobedriften til Valmosevej 9, kan vi i BBR læse, at der afledes tagvand mekanisk til markdræn fra det 8400 m² store bebyggede areal. Det må formodes, at det samme vil gøre sig gældende for Valmosevej 9, og at dette drænvand ender i et af de omgivende vandhuller. Vandhuller som næsten alle sammen er levesteder for forskellige bilag IV-arter. Det er i øvrigt et spørgsmål om denne udledning af tagvand er lovlig, når det foregår via en gravet sø, som ligger mindre end 15 meter fra stald, jvf. husdyrbrugslovens § 8.

Sammen med påvirkningen fra de to bedrifternes samlede ammoniakudledning, vil denne forurening absolut udgøre en forringelse af Bilag IV-arters levesteder/ynglesteder, og vi beder Klagenævnet vurdere, hvorvidt det er i overensstemmelse med Habitatdirektivet.

¹² Jf. Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, kan findes på <https://www2.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>.

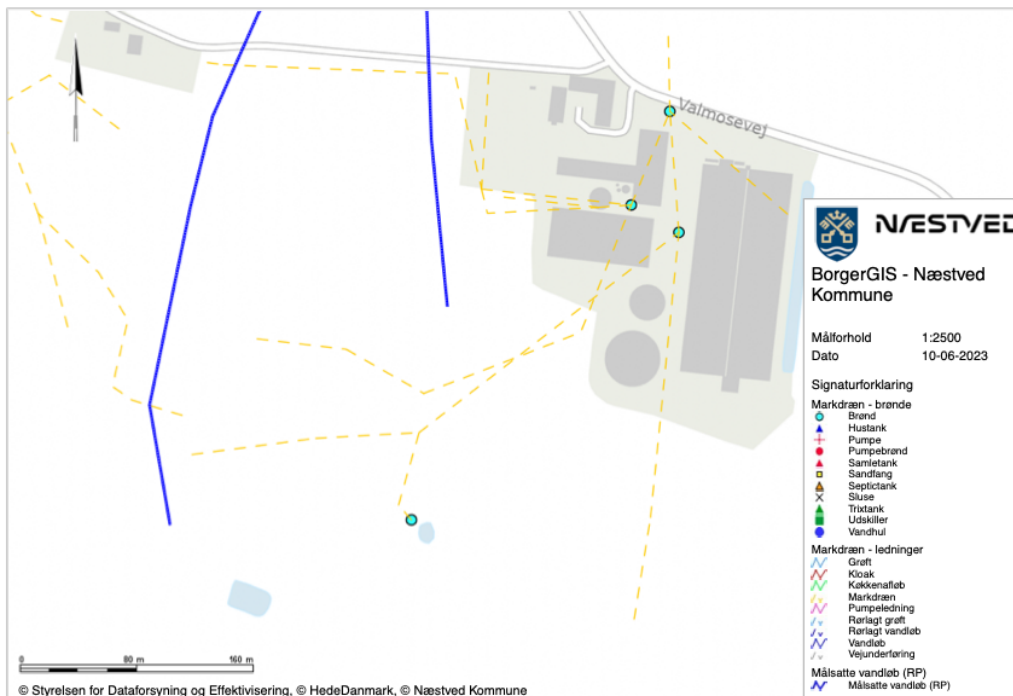
¹³ Adolfo Marco, Consuelo Quilchano, Andrew R. Blaustein, 2009: Sensitivity to nitrate and nitrite in pond-breeding amphibians from the pacific northwest, USA og https://www.researchgate.net/publication/261296180_Impact_of_Reactive_Nitrogen_on_Amphibians_Nitrogen_Pollution

¹⁴ Fra aktindsigt i sag om etablering af svineproduktion på Vinderuphøjvej 1, 4171 Glumsø

Vi vil også pointere, at kvælstof er ligeglad med regler og beregninger på papir, og at denne miljøgodkendelse vil medføre kraftige forringelser af sårbar natur, som er levested for Bilag IV-arter, i strid med Habitatdirektivet.

4. Dræn og målsat vandløb

Vi beder Klagenævnet være opmærksom på forhold omkring dræn på både den eksisterende bedrift samt den kommende. Ifølge miljøgodkendelsen er der mere end 15 meter afstand til drænen, men på nedenstående kort ses, at det gamle dræn løber under den tiltænkte stalds placering:



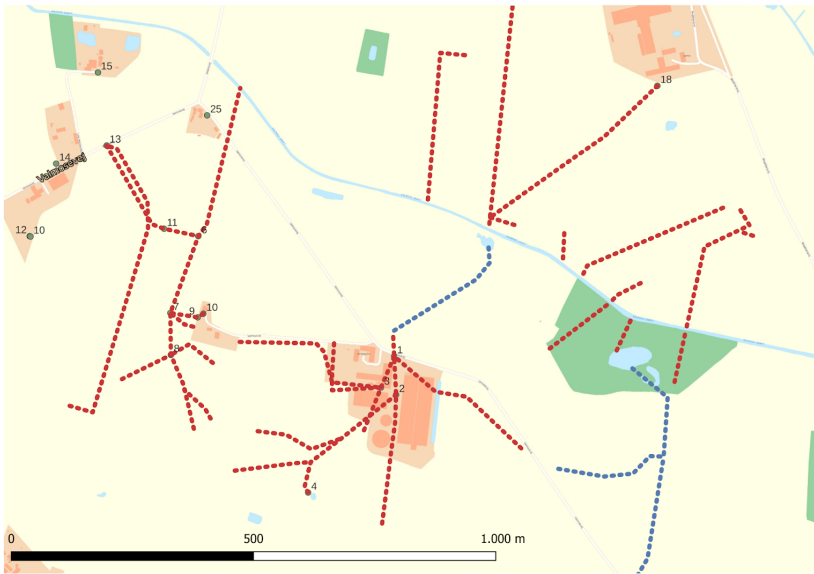
Desuden viser gamle drænkort, at stalden og gyllebeholderen på Valmosevej 9A er bygget hen over/meget tæt på eksisterende dræn.

Ved en naturregistrering af vandhul/naturpunkt 5 fra 2008¹⁵ blev der fundet tegn på gylleforurening. Dette vandhul modtager drænet fra Valmosevej 9. Ved beholderkontrol¹⁶ i 2013 blev beholderen på 1950 m³ konstateret utæt (der hersker i øvrigt tvivl om de forskellige beholderes rumfang). Denne

¹⁵ <https://naturereport.miljoportal.dk/450638>

¹⁶ Bilag01_2013-09-04 Valmosevej 9 Beholderkontrol 1950 m³ Agri tank 1990

beholder ligger med dræn ind under sig, og et hoveddræn inden for 5 meter.

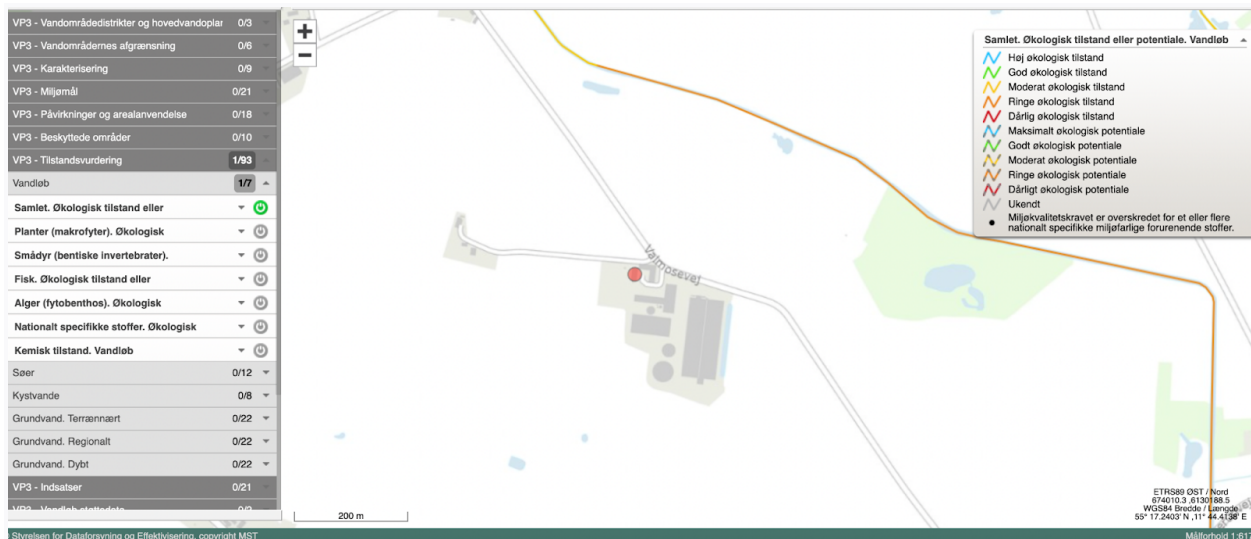


Dræn som ved lækage har udløb direkte til valmosegrøften og de omkringliggende moseområder. Vi stiller spørgsmålstejn ved om placeringen af bedriften på Valmosevej 9A, samt den nye bedrifts placering på Valmosevej 9 er lovlig, med de dræn som fremgår af vedlagte kort?

Målsat vandløb - Valmosegrøften

I vandområdeplan 2015-2021 er vandløbet "Valmosegrøften" målsat med god økologisk tilstand. Den samlede økologiske tilstand er vurderet som moderat og dermed ikke opfyldt.

I basianalysen for vandområdeplaner 2021-2027 er den samlede økologiske tilstand på en strækning der ligger opstrøms for Valmosevej 9, fortsat vurderet som moderat, mens den nedre strækning er vurderet som ringe.



Ifølge basianalysen er vandløbet i risiko for manglende målopfyldelse i 2027.

Der er altså sket en forringelse fra sidste vandplansperiode til nu. Med udsigt til en vandindvindingsforøgelse fra 9.000 m³ til 43.000 m³ vand frygter vi, at vandløbets tilstand vil blive forringet yderligere, og at målopfyldelse forhindres. Dette vil vi påklage, og samtidig bede om Klagenævnets vurdering af, i hvilket omfang vandføringen vil påvirkes af en øget indvinding fra Valmosevej 9.

I forhold til vandområdeplanerne, så skal kommunen i henhold til §8 i indsatsbekendtgørelsen ved administration af lovgivningen i øvrigt forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Derudover løber Valmosegrøften gennem et Natura 2000 område med bl.a. naturtyperne rigkær og kildevæld. Vi påklager, at der kan være risiko for negativ påvirkning af Natura 2000 området via vandløbet.

5. Matrikelfinten - et hul i loven

I 2022 stillede Zenia Stampe (RV) spørgsmål til daværende miljøminister Lea Wermelin om netop matrikelfinten:

” Vil ministeren bekræfte, at der er konkrete eksempler på, at husdyrproducenter har udmatrikuleret og skilt to anlæg ad umiddelbart før en udvidelse for dermed at kunne opnå en mere lempelig miljøgodkendelse, og vil ministeren oplyse, om det er et hul i lovgivningen, som regeringen vil gribe ind over for?”

I svaret skriver miljøministeren:

”Jeg er opmærksom på, at en udmatrikulering forud for en ansøgning om udvidelse af et husdyrbrug kan medføre en lempeligere miljøvurdering, og jeg har bedt mit ministerium om at undersøge dette nærmere med henblik på at sørge for, at husdyrreguleringen virker efter hensigten.”

Efterfølgende skete intet og samme spørgsmål er i april 2023 blevet stillet til den nye miljøminister Magnus Heunicke. Svaret var:

Det er naturligvis ikke i orden at omgå reglerne, så man som husdyrproducent kan forurene mere og omgå den miljøbeskyttelse, der er hensigten med loven. Jeg kan oplyse, at regeringen pt. overvejer, hvad der er den bedste løsning på denne potentielle problemstilling.

Og intet er sket herefter.

Miljøministeriet er altså fuldt ud bekendt med dette hul i lovgivningen. Alligevel er der fortsat intet sket for at lukke hullet, hvilket vil sige, at denne finte, hvis konsekvens er forringelse af sårbar beskyttet natur og menneskers livskvalitet, fortsat kan bruges af landbrugserhvervet.

Når Miljøministeren, som repræsentant for den udøvende magt, udtaler, at det ikke er i orden at omgå reglerne, så er der vel åbnet for klagemyndighedens adgang til at foretage en begrundet eliminering af matrikelfinten.

Vi beder om opsættende virkning for denne klage grundet sagens principielle karakter og udnyttelse af et hul i lovgivningen som ikke har været hensigten med loven.

Vi opfordrer Miljø - og Fødevarerklagenævnet til at hjemvise sagen til behandling som en samlet godkendelse af Valmosevej 9 og Valmosevej 9A.

Med venlig hilsen

Helene Meden Hansen
Landbrugspolitisk Rådgiver
hhansen@greenpeace.org
Mobil: 20 89 67 70

og

Kristine Modvig Clement
Kampagneleder for landbrug, skov og natur
kclement@greenpeace.org
Mobil: 52 19 12 91

Medunderskrivere på ovenstående klage:

Navn	Adresse
Kim Oxfeldt Jensen	Rislevvej 12, 4700 Næstved
Annita Petersen	Valmuevej 4, 4700 Næstved
Martin Jensen	Marie Bregendahlsvej 17, 4700 Næstved

Katrine Hemmingsen	Marie Bregendahlsvej 17, 4700 Næstved
Camilla Vadmand	Skellet 4, 4160 Herlufmagle
Jakob Storm Jensen	Rislevvej 7, 4700 Næstved
Steen Ulrich Rasmussen	Ringstedgade 541, 4700 Næstved
Linda schytte	Skelbyvej 25, 4160 Herlufmagle
Kasper Schytte Andersen	Skelbyvej 25, 4160 Herlufmagle
Torben Stenstrup	Ålehusvej 22, 4160 Herlufmagle
Helen Holm	Ålehusvej 22, 4160 Herlufmagle
Hans Jørgen Andersen, Rislev Vandværk	Køberupvej 39, 4700 Næstved
Nicolas Llambias	Køberupvej 20, 4700 Næstved
Pernille Thorsboe	Søndergårdsvej 1, Rislev
Lise Thorsboe	Søndergårdsvej 1, Rislev
Niels B. Johansen	Søndergårdsvej 1, Rislev
Jepser Nielsen	Søndergårdsvej 1, Rislev
Elisabeth Tramm	Skolevej 3, 4171 Glumsø
Tilde Toft	Bakkevej 5, 468 Holmegaard
Eigil Toft	Bakkevej 5, 4684 Holmegaard
Finn Arne Pedersen	Stensholmsvej 3, 4171 Glumsø

Susanne Kragh	Sandbyvej 13, 4171 Glumsø
Preben Larsen	Sandbyvej 13, 4171 Glumsø
Næstved Friskole, Bestyrelsesformand Jonas Sprogøe	Havrebjergvej 3, 4700 Næstved
Christian Holt	Trælløsevej 69, 4160 Herlufmagle
Janus Høhne	Mosevangen 8, 4171 Glumsø
Jonas Sprogøe	Helgesvej 43B, 4160 Herlufmagle
Johnny Rosendal	Vasebrovej 9, 4700 Næstved
Malte Stenstrup	Ålehusvej 22, 4160 Herlufmagle
Jakob Jespersen	Sorøvej 495, 4700 Næstved
Henny Hansen	Sorøvej 495, 4700 Næstved
Ole Frederiksen	Stokkebrovej 1, 4160 Herlufmagle
Benth Micho Lange	Lille Valmosevej 1, 4160 Herlufmagle
Mogens Callesen	Rislevvej 1, 4700 Næstved
Lisanna Lange	Lille Valmosevej 1, 4160 Herlufmagle